VASTAUS

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia HE 241/2020 vp

Miten kuntien taloudellista asemaa voitaisiin helpottaa? Onko arvioitu jääkö kuntien pääasialliseen tehtävään, koulutukseen ja siihen liittyviin investointeihin riittävästi rahoitusta kuntien verotulojen leikkautuessa? Mikä on ensisijainen ehdotus kuntien verotuksellisen aseman vahvistamiseksi?

Vantaan kaupunki on sekä sote-uudistusta koskeneesta esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriölle 21.9.2020 antamassaan lausunnossa, että eduskuntakäsittelyn aikana valiokunnille antamissaan lausunnoissa tuonut esiin konkreettisia muutosesityksiä, jotka osaltaan turvaisivat nyt esitettyä paremmin kaupunkien kannusteet ja mahdollisuudet vaikuttavan elinkeinopolitiikan toteuttamiseksi, investointikyvyn turvaamiseksi ja verotuksellisen aseman vahvistamiseksi. Kuntien taloudellista asemaa on helpotettava seuraavin tavoin:

- Muutosesitys 1: Kuntien verotulopohjien eroja tasaavan järjestelmän tasausvähennysrajaa tulee madaltaa ehdotetusta kiinteän 10 % tasosta.

- Muutosesitys 2: Kiinteistöveropohja tulee irrottaa veropohjan tasausjärjestelmästä.

- Muutosesitys 3: Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulee toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

- Muutosesitys 4: Kuntien yhteisöveropohjasta leikattava taso tulee määrittää euromääräisenä ja selvästi lakiesityksessä ehdotettua noin 0,6 miljardia euroa matalammaksi.

- Muutosesitys 5: Osana lakiehdotusta on esitetty kuntien valtionosuuskriteeristöön lisättäväksi asukasmäärän kasvuun perustuva lisä, jolla vastataan väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisäykseen. Tähän on rahoitusmallissa varattu järjestelmän sisältä niin vähän rahaa (29 milj. euroa), että sen merkitys jää kasvaville kaupungeille pieneksi. Tämän suuruutta tulisi nostaa merkittävästi.

- Muutosesitys 6: Osana lakiehdotusta valtionosuuskriteereihin esitetään tehtävän joitakin muutoksia. Kriteereissä vieraskielisyyden perushintaa lasketaan merkittävästi, jolla on suuri negatiivinen vaikutus erityisesti pääkaupunkiseudun kaupungeille. Tämä perushinta tulisi palauttaa entiselle tasolleen.

- Muutosesitys 7: Kuntien peruspalveluiden valtionosuutta ei tule leikata vuosina 2022 ja 2023. Näin kuntien rahoituspohja osaltaan pysyy ennallaan ja samalla kunnilta vuonna 2023 leikattava kunnallisverotulojen osuus ei kasva mahdollisen valtionosuusleikkauksen seurauksena.

Lisäksi Vantaan kaupunki toteaa, että kaupungeissa on tulevaisuudessakin välttämätöntä kyetä pääasiallisen tehtävän eli koulutuksen ja siihen liittyvien investointien lisäksi rahoittamaan laajamittaisesti kasvun edellyttämiä investointeja, kuten esimerkiksi asuntotuotantoon sekä rakennus- ja liikenneinfrastruktuurihankkeisiin liittyviä investointeja.

Vantaalla, 16.4.2021

Ritva Viljanen
kaupunginjohtaja

Matti Ruusula
Talousjohtaja